

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

هراس انگیز: ترس آور، وحشتناک، ترسناک

منع شدن: منع کردن، جلوگیری کردن

کارساز: موثر و اثرگذار - کارگشا

لمکانات: ابزارها - وسایل و شرایط مناسب برای بدست آوردن چیزی زیرکانه: هوشمندانه، از روی هوش و خرد

قتل عام: کشتار گروهی مردم

در هم فشردن: آزرده به درد آوردن

نظامیه: مدرسه‌ها یا دانشگاههایی که خواجه نظام الملک بنا کرده بود.

کلمات متضاد

دشوار = آسان

ارزشمند = بی ارزش

نابودی = بودن - وجود = هستی

سخت‌ترین = آسان‌ترین

نگرانی = آرامش

معروف = بی نام و نشان - گمنام

کلمات هم خانواده

ذهن، ... ذهنی - اذهان

مشاور، ... مشورت - مشاوره

محفوظ، ... حفظ - حفاظت - محفظه

وحشت، وحشتناک - وحشی

تدبیر، ... تدابیر - مدیر

محقق، تحقیق -

مهیب، ... مهابت

تصمیم، ... مصمم - تصمیمات -

شروط، ... مشروط - شرط - شرطی

چیرگی: تسلط - برتری

مهیب: ترسناک - وحشتناک

مشاور: مشورت دهنده

خاتمان مجوز: ویران کننده خانه و کاشانه

نباوری: باور نداشتن

املا دان

یکی از روش‌های تقویت مهارت املا نوشتن کلمات مختلف درس‌ها بر اساس حروف مختلف الفبا است. شما برای این کار باید با دقت، کلماتی که این حرف را دارند پیدا کنید و بنویسید. این عمل به افزایش دقت و تمرکز شما در کاربرد حروف مختلف کمک می‌کند. با توجه به متن درس یازده به سوالات پاسخ بده.

الف: کلمات مربوط به هریک از حروف زیر را از درس پیدا کن و در جای خالی بنویس.

ب: حروف داده شده را به ترتیب الفبا مرتب کن و سپس یک کلمه‌ی هم‌آغاز با آن نشانه را از درس پیدا کرده و بنویس.

ب: حروف داده شده را به ترتیب الفبا مرتب کن و سپس یک کلمه‌ی هم‌آغاز با آن نشانه را از درس پیدا کرده و بنویس.

ح - م - ا - ق - ذ - و
.....
.....
.....
.....
.....
.....

پ: کلمه‌های اشتباه متن زیر را پیدا کن و درست آن‌ها را بر اساس ترتیب حروف الفبا بنویس.

«یادم می‌آید که در بچه‌گی مادرم لباس‌ها را در تشت بزرگی می‌شست. او همیشه موقع برخاستن از زمین دستش را به کمرش می‌گرفت و می‌گفت: «یا علی!»

برخاستن

بچه‌گی

تمرین

۱ هر جمله را به عنوان مناسب آن وصل کن. (دو گزینه اضافی است.)

خواندن شعر به آرامی و فکر کردن درباره‌ی محتوا و آهنگ	☒	شناختن
به کارگیری حرکات دست و سر و تغییر حالت چهره، هنگام خواندن شعر	☒	دیدن
خواندن مجدد شعر، با توجه بیشتر برای درک بهتر	☒	اندیشیدن
	☐	نشان دادن
	☐	گفتن

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: کلمه‌ی «هولناک»، با کلمه‌ی «وحشتناک»، هم خانواده است. **نادرست** مترادف هستند

ب: چنگیز، مردم ایران را قتل‌عام کرد. **درست**

پ: در جمله‌ی «او نیازمند هوش خواجه بود»، کلمه‌ی مشخص شده صفت است. **نادرست** مفعول است

۳ با توجه به معنی، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف: بچه‌ها از معلم خود ..... تا آن‌ها راه‌راهی کند. (خواستند - خواستند)

ب: وقتی پا بر زمین نهادم، سوزشی حس کردم، چون ..... به پایم فرورفته بود. (خوار - خار)

۴ مراحل شعر خوانی را به ترتیب نام ببر و اولین و آخرین، مرحله را توضیح بده.

شناختن

یافتن

اندیشیدن

نشان دادن

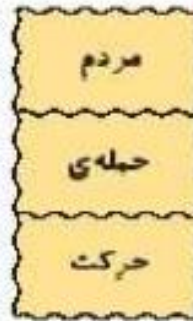
خواندن

در مرحله ی اندیشیدن شعر را آرام برای خود می خوانیم و درباره ی لحن مناسب و محتوای آن فکر می کنیم. ....
با حرکت دادن دست ها و تغییر حالت چهره در هنگام خواندن حس و حال شعر را به شنونده انتقال می دهیم.

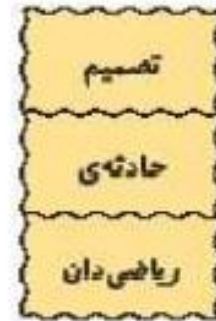
۵ صفت مناسب را از بین کلمات داده شده پیدا کن و بنویس.

وحشت زده

زیرکانه

شجاعانه

ناگوار

عجیب

خلاق

هر یک از کلمات زیر را، با یکی از واژه‌ها ترکیب کن و معنای ویژه‌ی جدید را بنویس.

آلود-انگیز-وار-مند-کار

۷ جمله‌های به هم ریخته‌ی زیر را مرتب کن و بنویس.

الف: بتوانیم - هرگز - اگر - پیش‌بینی - حوادث - نمی‌افتیم - را - به - کنیم - وحشت

اگر بتوانیم حوادث را پیش‌بینی کنیم هرگز به وحشت نمی‌افتیم.

ب: ستاره‌ای - علم - و - درخشان - آسمان - در - خواجه - بود - فرهنگ - نظام‌الملک - ایران

خواجه نظام‌الملک ستاره‌ای درخشان در آسمان علم و فرهنگ ایران بود.

۸ برای تصویر زیر یک عنوان انتخاب کن و سپس متنی بنویس که کلمات زیر در آن به کار رفته باشد.

شگفتی‌های فضای بی‌کران

با توجه به سؤالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را مشخص کن.

الف: چرا هلاکو خواجه‌نصرالدین را مشاور خود کرد؟

(۱) چون بسیار خوش‌اخلاق بود.

(۲) چون خود را نیازمند هوش و دانایی او می‌دانست.

(۳) چون شجاع و نترس بود.

(۴) چون او را مثل فرزند خود می‌دانست.

ب: کدام گزینه نمی‌تواند با کلمه‌ی «هراس» ترکیب شود؟

(۱) ناک

(۲) انگیز

(۳) ی

(۴) مند

پ: به جای کلمه‌ی مشخص شده، کدام واژه مناسب است؟

او توانست با چیرگی بر مردم، اوضاع را به دست گیرد.

(۱) آشتگی

(۲) تلاش

(۳) غالباً

(۴) تسلط

ت: کدام واژه مترادف کلمه‌ی «کار ساز» است؟

(۱) کارگشا

(۲) دردمساز

(۳) حادثه

(۴) ارزشمند

ث: در کدام گزینه کلمه‌ی دوم صفت نیست؟

(۱) آثار ارزشمند

(۲) مردم وحشت زده

(۳) جمع آوری کتاب

(۴) حادثه‌ی ناگوار

خوانش و پردازش

۱۰ متن زیر را با دقت بخوان و به سوالات پاسخ بده.

«یک مورچه در تابستان چقدر برای زمستان خود جمع می‌کند؟»

هرقدر که در توانش باشد. چه جالب!!

«هرقدر در توانایی‌ات است.»

پس یاد بگیر که هرگز:

۱. تسلیم نشوی، ۲. آینده را ببینی، ۳. مثبت بمانی، ۴. همه‌ی تلاشت را بکنی.

الف: هر یک از ما برای رسیدن به هدفمان، چقدر باید تلاش کنیم؟

هر چقدر در توانمان است.

ب: پیام این قسمت چیست؟

در زندگی تسلیم نشویم. آینده نگر باشیم - مثبت اندیش باشیم - در حد توان خود تلاش کنیم.

پ: شما کدام‌یک از خصوصیات توانمندی که در داستان آمده را داری؟ از کجا فهمیدی؟

ت: به نظر شما توان مورچه چقدر است؟

با توجه به جثه‌ی آن زیاد

